

Obsah

Předmluva k českému vydání	11
Předmluva	13

VŠEOBECNÁ ČÁST

(Viktor Lechta)

1	Narušená komunikační schopnost	17
2	Cíle diagnostiky narušené komunikační schopnosti	21
3	Metody a techniky diagnostiky narušené komunikační schopnosti	23
4	Principy diagnostiky narušené komunikační schopnosti	25
5	Specifika a průběh diagnostiky narušené komunikační schopnosti	28
6	Orientační vyšetření	31
7	Základní vyšetření	35
7.1	Navázání kontaktu	36
7.2	Sestavení anamnézy	37
7.3	Vyšetření sluchu	39
7.3.1	Orientační vyšetření sluchu	39
7.3.2	Vyšetření fonematické diferenciacce	40
7.4	Vyšetření porozumění řeči	41
7.5	Vyšetření řečové produkce	42
7.6	Vyšetření motoriky	44

7.7	Vyšetření laterality	45
7.8	Průzkum sociálního prostředí	46
8	Speciální vyšetření	48
9	Zápis nálezu	49

SPECIÁLNÍ ČÁST

1	Speciální vyšetření narušené komunikační schopnosti, jeho cíle a problémy (Viktor Lechta)	57
2	Diagnostika narušeného vývoje řeči (Marína Mikulajová)	60
2.1	Narušený vývoj řeči, jeho etiologie a patogeneze	61
2.1.1	Terminologické vymezení narušeného vývoje řeči	61
2.1.2	Etiologie a patogeneze narušeného vývoje řeči	63
2.1.3	Přehled dosavadních přístupů k diagnostice narušeného vývoje řeči	65
2.1.4	Současné směry v diagnostice narušeného vývoje řeči	67
2.1.5	Současný stav diagnostiky narušeného vývoje řeči na Slovensku	69
2.2	Moderní trendy v diagnostice narušeného vývoje řeči	70
2.2.1	Oblasti hodnocení jazykových schopností	70
2.2.2	Strategie diagnostiky narušeného vývoje řeči	72
	<i>Testování .....</i>	<i>72</i>
	<i>Kriteriálně orientovaná vyšetření .....</i>	<i>74</i>
	<i>Procesově orientovaná diagnostika .....</i>	<i>75</i>
	<i>Jazykový přístup .....</i>	<i>76</i>
	<i>Diagnostika raného kognitivního a komunikačního chování .....</i>	<i>80</i>
2.3	Metodika vyšetřování narušeného vývoje řeči	82
2.3.1	Cíle vyšetření a diagnostické otázky	82
2.3.2	Plán vyšetření	84
2.3.3	Metody diagnostiky narušeného vývoje řeči	86
	<i>Anamnéza .....</i>	<i>86</i>
	<i>Vyšetření řeči .....</i>	<i>86</i>
	<i>Neuropsychologické vyšetření .....</i>	<i>91</i>
	<i>Diagnostika intelektových schopností .....</i>	<i>91</i>
	<i>Diagnostika grafomotorických schopností .....</i>	<i>92</i>
	<i>Diagnostika dalších oblastí psychického vývoje .....</i>	<i>93</i>
2.3.4	Interpretace a využití výsledků diagnostiky	94
3	Diagnostika poruch zvuku řeči (Aurélia Kerekrétiová)	99
3.1	Poruchy nosní rezonance	100

3.1.1	Etiopatogeneze poruch nosní rezonance	100
3.1.2	Diagnostika poruch nosní rezonance	103
	<i>Základní vyšetřovací zkoušky</i>	103
	<i>Přístrojové vyšetřovací techniky</i>	104
	<i>Diagnostické postupy založené na akustické analýze</i> <i>a subjektivním hodnocení</i>	106
3.1.3	Metodika vyšetřování poruch nosní rezonance	106
3.2	Palatolalie	115
3.2.1	Etiopatogeneze palatolalie	115
3.2.2	Diagnostika palatolalie	118
	<i>Vyšetřování nosní rezonance</i>	119
	<i>Hodnocení artikulace</i>	121
	<i>Hodnocení srozumitelnosti řeči</i>	122
	<i>Diagnostika velofaryngální insuficience</i>	124
	<i>Diagnostika narušeného vývoje řeči u dětí s palatolalií</i> ...	126
	<i>Diagnostika poruch hlasu</i>	127
	<i>Diagnostika narušeného koverbálního chování</i>	128
3.2.3	Metodika vyšetřování palatolalie	129
4	Diagnostika poruch hlasu (Aurélia Kerekreťiová)	141
4.1	Poruchy hlasu, jejich etiologie a patogeneze	142
4.1.1	Terminologické vymezení, výskyt a klasifikace	142
4.1.2	Etiologie poruch hlasu	145
	<i>Orgánové příčiny</i>	145
	<i>Funkční příčiny</i>	146
	<i>Psychogenní příčiny</i>	147
	<i>Jiné příčiny</i>	147
4.2	Moderní trendy v diagnostice poruch hlasu	148
4.2.1	Objektivní hodnocení hlasu	149
4.2.2	Subjektivní hodnocení hlasu	150
4.2.3	Nejčastěji používané diagnostické postupy a jejich hodnocení	151
4.3	Metodika vyšetřování poruch hlasu	158
5	Diagnostika dyslalie (Viera Nádvoříková)	169
5.1	Dyslalie, její etiologie a patogeneze	169
5.1.1	Terminologické vymezení dyslalie	169
5.1.2	Etiologie a patogeneze dyslalie	170
	<i>Vnitřní příčiny</i>	171
	<i>Vnější příčiny</i>	173
5.2	Moderní trendy v diagnostice dyslalie	174
5.2.1	Screeningové vyšetření dyslalie	174

5.2.2	Klinický diagnostický postup při dyslalii	175
	<i>Komunikativní, neformální vyšetření řečové produkce</i>	175
	<i>Kvantitativní metody vyšetřování dyslalie</i>	176
	<i>Záznam vyšetření</i>	177
5.2.3	Rozbor a hodnocení vyšetření dyslalie	177
	<i>Hodnocení srozumitelnosti řeči</i>	177
	<i>Klasifikace rozsahu postižení řeči</i>	178
	<i>Srovnání chybné produkce s normami</i>	179
5.2.4	Rozbor fonologických příznaků	181
	<i>Chybné fonologické vzory</i>	182
	<i>Simplifikovaná analýza</i>	184
	<i>Počítačová analýza</i>	184
	<i>Výskyt většího počtu fonologických příznaků</i>	185
	<i>Výskyt nezvykle chybných fonologických vzorů</i>	185
	<i>Podmínky výskytu fonologických příznaků dyslalie</i>	185
	<i>Kontextuální analýza</i>	186
5.3	Metodika vyšetřování dyslalie	187
5.3.1	Všeobecný přehled vyšetřování dyslalie	187
5.3.2	Systematické vyšetřování dyslalie	188
5.3.3	Kvantifikace chybné řečové produkce	189
5.3.4	Poznámky k řečové produkci	189
5.3.5	Vyšetření sluchu	190
5.3.6	Vyšetření artikulačních orgánů	190
5.3.7	Vyšetření motoriky	190
5.3.8	Laboratorní metody vyšetřování řeči	190
5.3.9	Rozbor získaných výsledků vyšetření a jejich hodnocení	191
	<i>Klasifikace dyslalie</i>	191
	<i>Rozbor fonologických příznaků</i>	192
5.3.10	Vyšetřování výslovnosti samohlásek	194
5.3.11	Vyšetřování výslovnosti souhlásek	194
5.3.12	Poznámky ke kontextuální analýze	198
5.3.13	Konečná diagnóza a epikrize	199
5.3.14	Záznamový arch	199
6	Diagnostika afázie (Zsolt Cséfalvay)	202
6.1	Afázie, její etiologie a patogeneze	202
6.1.1	Etiologie a patogeneze afázie	203
6.1.2	Klasifikace afázie	206
	<i>Bostonská klasifikace afázie</i>	208
	<i>Lurijova klasifikace afázie</i>	209
6.2	Moderní trendy v diagnostice afázie	210

6.2.1	Minnesota Test for Differential Diagnosis of Aphasia (MTDDA)	213
6.2.2	Porch Index of Communication Ability (PICA)	213
6.2.3	Boston Diagnostic Aphasia Examination (BDAE)	214
6.2.4	Western Aphasia Battery (WAB)	215
6.2.5	Aachener Aphasia Test (AAT)	215
6.2.6	Token test a jeho modifikace	217
6.2.7	Tradice a současný stav diagnostiky afázie na Slovensku	218
6.2.8	Diagnostika funkční komunikace afatiků	218
6.2.9	Lurijův přístup k diagnostice afázie	220
6.3	Metodika vyšetřování afázie	223
7	Diagnostika dysartrie (Zsolt Cséfalvay)	237
7.1	Dysartrie, její etiologie a patogeneze	237
7.2	Moderní trendy v diagnostice dysartrie	240
7.3	Metodika vyšetřování dysartrie	243
7.3.1	Vyšetření dýchání	244
7.3.2	Vyšetření artikulace	244
7.3.3	Vyšetření fonace	245
7.3.4	Vyšetření rezonance	245
7.3.5	Hodnocení souvislého mluvního projevu	245
8	Diagnostika mutismu (Ján Pečeňák)	251
8.1	Mutismus, jeho etiologie a patogeneze	251
8.1.1	Terminologické vymezení mutismu	251
8.1.2	Etiopatogeneze mutismu	253
8.2	Moderní trendy v diagnostice mutismu	255
8.3	Metodika vyšetřování mutismu	257
9	Diagnostika dětského autismu (Ján Pečeňák)	262
9.1	Dětský autismus, jeho etiologie a patogeneze	262
9.1.1	Terminologické vymezení dětského autismu	262
9.1.2	Etiopatogeneze dětského autismu	267
9.2	Moderní trendy v diagnostice dětského autismu	270
9.3	Metodika vyšetřování dětského autismu	274
10	Diagnostika breptavosti (Zbigniew Tarkowski)	280
10.1	Breptavost, její etiologie a patogeneze	280
10.1.1	Terminologické vymezení breptavosti	282
10.1.2	Etiopatogeneze breptavosti	287
10.2	Moderní trendy v diagnostice breptavosti	289
10.3	Metodika vyšetřování breptavosti	294

11 Diagnostika poruch čtené a psané řeči (Zdeněk Matějček)	298
11.1 Poruchy čtené a psané řeči, jejich etiologie a patogeneze	298
11.1.1 Pojmové vymezení poruch čtené a psané řeči	298
11.1.2 Krátce z historie	301
11.1.3 Výskyt poruch čtené a psané řeči	302
11.2 Moderní trendy v diagnostice poruch čtené a psané řeči	303
11.2.1 Neuropsychologie řeči a specifických poruch učení	303
11.2.2 Rozdíly podle pohlaví	305
11.2.3 Psychické podmínky pro učení čtení	306
11.3 Metodika vyšetřování poruch čtené a psané řeči	307
11.3.1 Diagnostika	307
11.3.2 Školní dokumentace	308
11.3.3 Rozhovor s rodiči	308
11.3.4 Vyšetření dítěte	309
<i>Zkouška čtení</i>	309
<i>Zkoušky psaní a pravopisu</i>	312
<i>Vyšetření inteligence</i>	313
<i>Speciálně zaměřené zkoušky</i>	313
11.3.5 Výhledy	315
12 Diagnostika koktavosti (Viktor Lechta)	317
12.1 Koktavost, její etiologie a patogeneze	317
12.2 Moderní trendy v diagnostice koktavosti	321
12.2.1 Těžiště moderních diagnostických přístupů	321
<i>Možnosti kvantifikace</i>	322
<i>Přidružené symptomy</i>	323
12.2.2 Těžiště moderní diferenciální diagnostiky	324
<i>Kritérium konstantnosti příznaků</i>	325
<i>Kritérium způsobu opakování</i>	326
12.3 Metodika vyšetřování koktavosti	327
12.3.1 Hodnotící materiál	328
<i>Spontánní mluvní projev</i>	328
<i>Čtení standardního textu (školní věk, dospělí)</i>	329
<i>Popis situačních obrázků (předškolní věk)</i>	329
<i>Balbutiogram</i>	329
12.3.2 Měřítka, kritéria hodnocení	330
<i>Hodnocení symptomů</i>	330
<i>Kritéria pro diferenciální diagnostiku</i>	332
Literatura	337
Rejstřík	353